

OPPLÆRINGSKONTORET
FOR ANLEGG-
OG BERGFAGENE

STARTEN PÅ EN **SPENNENDE** YRKESKARRIERE

VIL DU FORME DIN EGEN FRAMTID?

Anleggs- og bergfagene er en spennende bransje med varierte jobbmuligheter både for jenter og gutter. Velger du å bli lærling i et av disse fagene, kan du få en spennende yrkeskarriere.

Som lærling får du brukt det du lærte på skolen i praksis. Du blir gitt mer ansvar, du føler at du kan bidra mer og du får vise hva du er god for. Det gjør det enklere å finne ut om dette er noe du passer til, og kan tenke deg å jobbe med i framtiden.

Livet som lærling gir deg tid til å finne ut av hva du vil, samtidig som du får verdifull arbeidserfaring. I løpet av læretiden er du innom ulike typer jobb. Ingen dager er like. Hver dag byr på nye utfordringer.

Lærlingetiden gir en stor fordel før du skal ut i arbeidslivet, ettersom du allerede kan jobben du søker på. Dette gjør det selvfølgelig enklere både for bedrift og arbeidstaker.

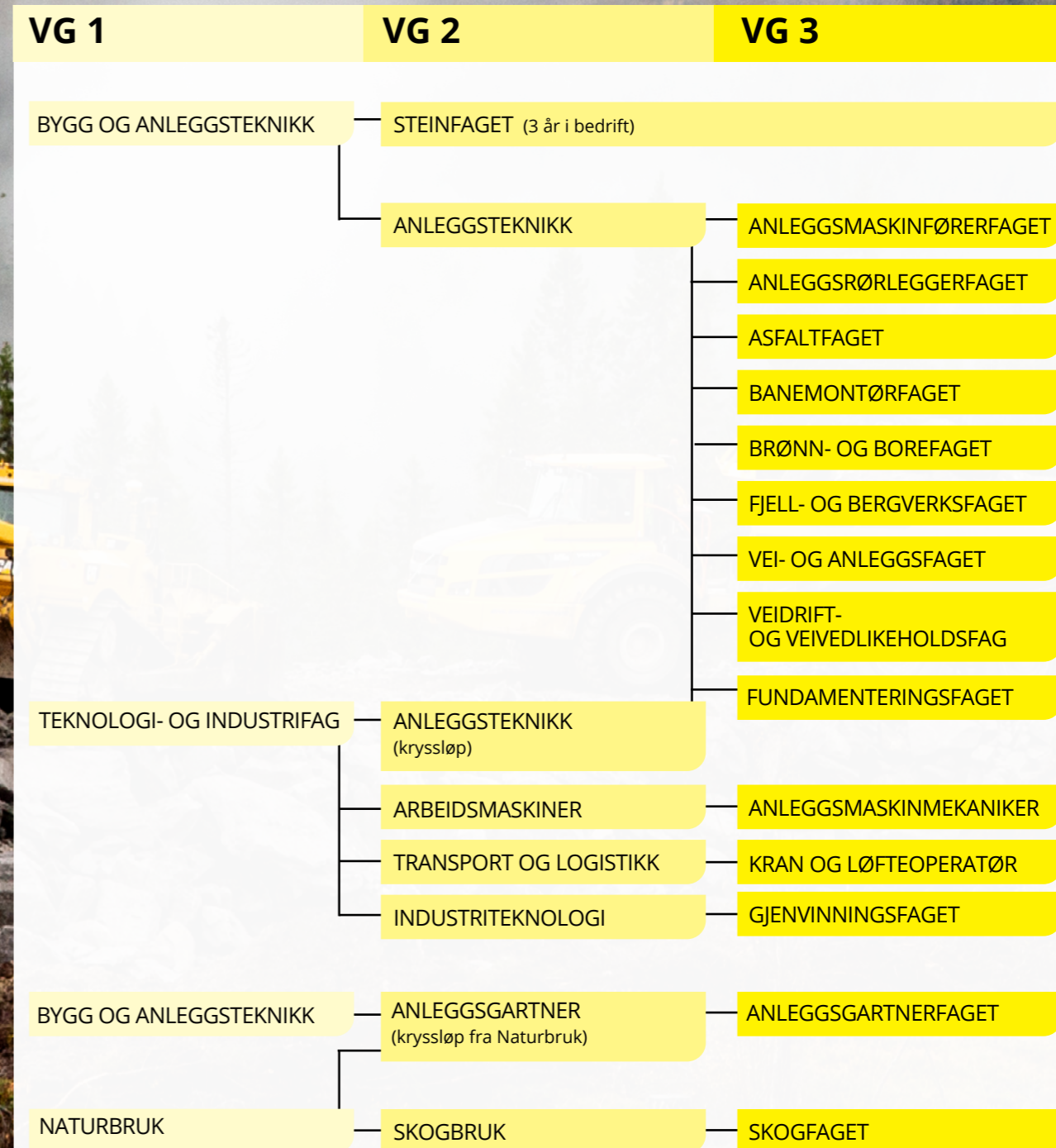
Ofta ser vi at lærlinger får fast jobb i bedriften de hadde sin lærlingtid hos.

HVORFOR BLI LÆRLING I ANLEGG- OG BERGFAGENE?

- Lønn i lærlingeperioden
- Mange ulike fagretninger
- Mange utdanningsveier videre
- Gode jobbmuligheter i en spennende bransje

UTDANNINGSLØPET

Det finnes flere ulike veier til fagprøve og kompetanseprøve. Opplæringskontoret viser deg hvilke muligheter du har!

OPPLÆRINGS- STRUKTUR

I FØRERSETE

Som anleggsmaskinførerer må du kunne kjøre minst tre forskjellige maskintyper med tilhørende spesialutstyr – som for eksempel hjullaster, gravemaskin, bulldozer, dumper, veghøvel og gravelaster.

I tillegg til å utføre ulike typer oppgaver med maskinene, er du involvert i annet variert anleggsarbeid.

ARBEIDSOPPGAVER

- Bruk av maskiner og avansert teknologisk utstyr
- Masseforflytting og transport
- Kommunalteknikk, vann- og avløpsanlegg
- Grunnarbeid og veibygging
- Nivellering og enklere stikking
- Vedlikehold av maskiner og utstyr
- Bruk av masseforflytningsmaskiner

PÅ RIKTIG VEI

Som vei- og anleggsarbeider utfører du mange og varierte oppgaver. Faktisk er du den fagarbeideren de fleste yrkesgrupper innenfor anleggsbransjen samarbeider med.

ARBEIDSOPPGAVER

- Bygging, drift og vedlikehold av vei
- Arbeidsvarsling
- Stikking og oppmåling
- Anleggsarbeid, grunnarbeid og drift av anlegg
- Vann- og avløpsteknikk
- Bruk av masseforflytningsmaskiner

MED ØYE FOR VEIEN

Som veidrift- og veivedlikeholdsarbeider sørger man for at samfunnets krav til drift og vedlikehold av våre veier blir oppfylt.

Man står i første rekke for å ta beslutninger som påvirker kjøreforhold og fremkommelighet. Alt arbeid skal planlegges og gjennomføres løpende gjennom fire årstider.

ARBEIDSOPPGAVER

- Bruk av maskiner og annet utstyr
- Bruk av digitale hjelpemidler
- Bruk av gps-utstyr
- Arbeidsvarsling
- Vintervedlikehold som brøyting, strøing og salting
- Sommervedlikehold som kantslått, feiing, grøfterensk og stikkrenner

MEKANISK PREISISJON

Som anleggsmaskinmekaniker er feilsøking, reparasjon, testing og vedlikehold av anleggsmaskiner viktige arbeidsområder. I tillegg vil reparasjon og vedlikehold av utstyr som som borevogner, komprimeringsutstyr og strømaggregater stå sentralt.

ARBEIDSOPPGAVER

- Motorer
- Transmission og drivverk
- Bremses, styring, belter og understell
- Hydraulikk
- Elektro/pneumatikk
- Elektronikk i motor og hydraulikkstyringer
- Ramme-, grave- og lasteutstyr
- Tilhørende spesialutstyr

HOGD I STEIN

ARBEIDSOPPGAVER

- Steinbruddvirksomhet
- Utførelse av monumenter og belegningsstein for utearealer
- Bearbeiding av stein til skiferplater, blokker eller ferdige produkter
- Montering, håndtering og transport
- Yrkestegning
- Bruk og vedlikehold av maskiner og utstyr

Som steinfagarbeider er utvinning av naturstein og videre bearbeiding av ulike steintyper sentrale arbeidsområder. Du utfører alt fra manuelt arbeid til bruk av teknisk avanserte maskiner.

Steinfaget er et særløp i Vg3.

HAR DU GRØNNE FINGRE?

Som anleggsgartner leder og gjennomfører du den praktiske delen av driften på et anlegg. Du arbeider med større og mindre anleggsoppdrag i gågater, torg og parker, samt grøntanlegg i private hager.

Etter fagbrev og praksis kan du ta mesterutdanning og dermed få mesterbrev som anleggsgartner.

ARBEIDSOPPGAVER

- Bygging og vedlikehold av utearealer
- Tilrettelegging for lek, idrett og fritid for alle brukergrupper
- Drift og vedlikehold av parker, hager, boligområder og kulturlandskap
- Behandling av jord, planter, stein, betong og tre
- Natursteinsmuring
- Arbeidsplanlegging
- Bruk av maskiner og utstyr

I SKOG OG MARK

Som skogsoperatør har du skogen som arbeidsplass, og ditt verktøy er alt fra motorsag til moderne maskiner med avansert datateknologi.

Du jobber med foryngelse som markberedning, planting og såing, ungskogpleie, tynning, hogst og kjøring av tømmer.

ARBEIDSOPPGAVER

- Bruk av hogstmaskin og lastbærer
- Utnytting og behandling av tømmer
- Etablering og pleie av skog (skogskjøtsel)
- Manuell hogst
- Bruk av traktor med utstyr til transport og vegvedlikehold
- Natur- og miljøkunnskap
- Økonomi og planlegging

FOR ET BEDRE MILJØ

Som gjenvinningsoperatør utfører du mottak, sortering, behandling og videreformidling av alle typer fast avfall fra industri, næringsliv og husholdninger.

Du må ha kunnskap om avfallets opprinnelse, sammensetning, produktanvendelse og gjenvinningsform. Arbeidet utføres både manuelt og ved hjelp av ulike typer maskiner og utstyr.

Gjenvinningsfaget er et særløp i Vg3.

ARBEIDSOPPGAVER

- Mottak og sortering av avfallet for videre, tilpasset gjenvinning og sluttbehandling
- Betjene maskiner og utstyr for mål og vekt, forflytning, komprimering, knusing, pressing og annen maskinell bearbeiding av avfall
- Klargjøring og merking for videre bearbeiding og transport
- Regelmessig vedlikehold av maskiner og utstyr

VIL DU FLYTTE FJELL?

Som fjell- og bergverksarbeider arbeider du med bergverksdrift, i pukkverk eller med boring, lading og sprengning av tunneler og fjell i dagen.

Du vil arbeide på varierte vei- og anleggsprosjekter der du ved hjelp av avansert teknologisk utstyr og maskiner baner vei for andre operatører i bransjen.

ARBEIDSOPPGAVER

- Betjening av borerigg
- Drift av knuseverk
- Stikking og oppmåling
- Boring og spregning
- Fjellrensk og sikring av fjell
- Bruk og vedlikehold av andre maskiner og utstyr
- Produksjon av pukk og grus

ET GODT GRUNNLAG

Som asfaltarbeider jobber du med fresing og utlegging av asfalt på blant annet veier og utearealer.

Produksjonen skjer både ved stasjonære og mobile asfaltverk.

ARBEIDSOPPGAVER

- Produksjon / reproduksjon av asfalt
- Laboratoriearbeid
- Utlegging av asfalt
- Overhaling av utstyr
- Arbeidsvarsling og trafikkregulering

FØRER VANNET FRAM

Som anleggørørlegger, legger du rør ute, monterer kummer og renseanlegg. Du kjenner til ulike gravemetoder, og hvordan man bygger opp veier, tomter og bygater. Du er med å lage trygge vannveier ved store nedbørsmengder, samtidig som at du sørger for at alle får rent og godt drikkevann.

ARBEIDSOPPGAVER

- Bygge, drifte og vedlikeholde vann og avløpsanlegg
- Bruke mange ulike maskiner og verktøy
- Sanere og oppgradere vann- og avløpsanlegg
- Ha en sentral rolle i de ulike prosjektene
- Bidra til løsninger for ulike klimatiske utfordringer

MOT NYE HØYDER

Som operatør innen kran- og løfteoperasjonsfaget betjener du ulike innretninger og utfører arbeidsoppdrag under ulike forhold.

ARBEIDSOPPGAVER

- Betjening, kontroll og vedlikehold av ulike typer løfteinnretninger og utstyr
- Bruk av tårnkran, mobilkran, traverskran og andre kraner

SOLID GRUNN

Som fundamenteringsarbeider jobber du innen fagene peling, boring, spunting og forankring. Til dette arbeidet drifter og vedlikeholder du store maskiner med tilhørende utstyr. Planlegging, tilrettelegging, gjennomføring og dokumentasjon på utførte arbeider er sentrale oppgaver. Her kreves det stor grad av nøyaktighet og sikkerhet i utførelse.

ARBEIDSOPPGAVER

- Stålrørspeling for brofundament og kaianlegg
- Betongpeling for fundamentering av bygg
- Stålrørsboring og stålkjernepeler for fundamentering av broer og bygg
- Spunt og rørsputt for sikring av byggegrop
- Forankringsarbeid for sikring av spunt og andre konstruksjoner
- Reparasjon og vedlikehold av maskiner og utstyr
- Dokumentere utført arbeid
- Høyt fokus på HMS og kvalitet i utførelse

BEST I GRUNNEN

En boreriggoperatør borer etter grunnvann til vannforsyning, medvirker til å framskaffe fornybar energi og stabilisere byggegrunn for etablering av ny infrastruktur.

De senere år har det vært økt satsing på fornybar geoenergi, som har resultert i omfattende boring av energibrønner. Det stilles høye krav til fagarbeiderens kompetanse for sikker boring.

ARBEIDSOPPGAVER

- Planlegge boring av brønn og brønnhull, inkludert valg av metoder, maskiner og verktøy
- Transport og rigging av maskiner og utstyr til borestedet
- Boring i ulike typer grunnforhold
- Vurdering av hms, bærekraft og miljøhensyn, samt å kunne forholde seg til gjeldende regelverk
- Vedlikehold av borerigg og andre maskiner og verktøy

VEIEN VIDERE...

Y-veien

Du kan ta en bachelorgrad og deretter en mastergrad innenfor realfaglige og teknologiske utdanninger (ingeniørutdanninger) med eksamen fra yrkesfaglig retning og fagbrev, uten å måtte ha generell studiekompetanse eller forkurs.

Påbygging

Ved å fullføre og bestå Vg3 Påbygging vil du få generell studiekompetanse etter at du har fullført og bestått Vg1 og Vg 2 fra et yrkesfaglig utdanningsprogram. Du kan da søke opptak på universitet og høyskole.

Fagskole

Utdanningen kan gjennomføres på heltid eller deltid, eller via internett. Studiene bygger på videregående opplæring eller tilsvarende realkompetanse, men har ikke krav til generell studiekompetanse.

Universitet og høyskole

Høyere utdanning bygger på videregående utdanning hvor du har generell eller spesiell studiekompetanse. Dette betyr at det stilles krav om utdanning/praksis og bestemte fag.

Andre utdanningsmuligheter som fagarbeider

Etter bestått fagprøve kan du også spesialisere deg ved å ta forskjellige fagrelaterte kurs. Kontakt OKAB eller din bedrift/bransjeorganisasjon for flere opplysninger. Det er også mulig å ta andre fagbrev etter bestått på første.

HVA ER OPPLÆRINGSKONTORET FOR ANLEGG- OG BERGFAGENE?

Opplæringskontoret for anleggs- og bergfagene (OKAB) er et samarbeidsorgan mellom bedrifter som i fellesskap har påtatt seg et opplæringsansvar i samarbeid med yrkesopplæringsnemnd, skoleverk og lærlingen.

Vårt hovedmål er å hjelpe ungdom over hele landet til å få en utdanning. Vi skal sikre høy kvalitet i opplæringen gjennom tett oppfølging av alle lærlinger, samtidig som vi er en viktig samarbeidspartner til bedriftene i form av praktisk oppfølging i læretiden. I tillegg driver vi aktiv rekruttering til bransjen gjennom besøk på ungdomsskoler, videregående skoler og messer.

Alle medlemmer av Maskinentreprenørenes forbund (MEF) er tilsluttet et opplæringskontor, i tillegg til en rekke andre bedrifter.

NOE FOR DEG?

Selv om de fleste av anleggs- og bergfagene bruker moderne hjelpemidler, er det fortsatt tradisjonelle metoder og grunnleggende menneskelige ferdigheter som dominerer. Derfor er det viktig at du har de personlige egenskaper og nødvendige evner til å sette deg inn i hva som kreves i ditt fag.

DINE EVNER OG EGENSKAPER

- Godt håndlag, kreative evner og estetisk sans
- Teknisk innsikt og praktisk sans
- gode materialkunnskaper og stor konstruksjonsforståelse
- Evne til å arbeide nøyaktig og planmessig
- Selvstendig, men flink til å arbeide i team
- Evne til å tenke nytt og miljøbevisst
- God fysikk og like å arbeide ute

**VIL DU VITE MER? KONTAKT OSS!
VI HAR KONTOR OVER HELE LANDET**

Agder | Innlandet | Møre og Romsdal | Oslo | Rogaland
Buskerud, Vestfold og Telemark | Nordland, Troms og Finnmark | Trøndelag | Vestland

OPPLÆRINGSKONTORET
FOR ANLEGG-
OG BERGFAGENE

okab.no
[Facebook.com/OKABnorge](https://www.facebook.com/OKABnorge)